

O duchovních zkouškách

Karel Funk

Prozřetelnost nám nastavuje zrcadlo k lepšímu sebepoznání. Obyčejně máme jakési schematické představy, jak taková zkouška vypadá (třeba že máme odolat lákání "špinavých" peněz či nočního podniků), ale nevíme, kolika zkouškami právě procházíme, ani jak. Ony ty zkoušky vypadají většinou tak banálně až trapně.

Často spočívají v tom, abychom se vše učili přijímat s vděčností a vědomím, že je to pro nás to pravé. Nebo máme vypěstovat prachobyčejnou slušnost, vcítivost, nepohrdání, logiku v běžných věcech, plnění slibů..., ale to nám nevoní, to není dost "duchovní". To, co od nás "osud" chce, nebývá tak snadná věc, kterou bychom jednorázově objevili jako třeba recept na koláče, ani nemůžeme čekat na nějaká "vnuknutí". Musíme sami. Bývá to často cosi zásadního, co se musíme učit přijmout, změnit nebo odmítnout. Ke zkouškám se někdy stavíme jako světlopláši ke světlu. Ráno je světlo "bije" do očí a raději by nevykročili do dne a zůstali v pohodlném šeru.

Když už děláme vůči druhým cosi nedobrého a nedokážeme se toho hned zbavit, pak je asi lepší cvičit se v odvaze i pokoře nést v budoucnu spravedlivé následky, učit se nebát je přijmout. Ne sice hřešit víc než mne na mém stupni má nedokonalost nutí, ale když už děláme cosi nedobrého, pak být klidní, asi s postojem: Pane Bože, vím, že jsem v této věci nedokonalý, pomoz mi ale, abych přijal z Tvé ruky klidně budoucí výchovné nezdary, které si nyní možná připravuji. Vše má svůj čas. Nejprve třeba vzteky prokopnu mnoho košíků. Pokrok bude, až mi v něm zůstane noha a pěkně si ji rozpíchám. Lidi na nižším stupni vývoje čekají výchovné následky třeba až v daleké budoucnosti, ještě "nejsou na soudu". Snažícímu se přichází odezva za poklesky stále rychleji. Při dobrovolné sebenápravě si proud osudu zvolí jiné řečiště. I velké prohřešky se v boží ruce promění v dobro, pokud si je uvědomíme a alespoň trochu se snažíme o jejich napravení.

Ke skutečnému duchovnímu životu lze dospívat jen přes zkvalitňování života obyčejného včetně etiky, estetiky, logiky i v těch nejobyčejnějších věcech. Běžný život zůstává nadále, ale musí být prosvětlován, provědomován, i s hledáním vědomí přesahu – "být žit Nevýslovnem" (V. Holan). Často se díváme na takzvaný duchovní život dualisticky jako na něco, co se musíme nějakým figlem naučit, zatímco denně pohodlně míváme stovky drobností, které k němu vedou. Vše dokonalé se rodí z utrpení, to je nám ale často nepohodlné a uhýbáme, litujeme se. To duchovní je v životě třeba to, že vše přijímáme vděčně. Čím víc si stavíme sebezabezpečujících štítů, hlavně psychických, sebelitujících, tím víc nás musí postihnout nárazů (osudových, vztahových, zdravotních...), abychom se životu postavili jen s holýma rukama a čistým milujícím srdcem. Křeč a úhyb před bolestmi nás jich nezabaví. Náš meč, pohotově připravený k útoku, sám přitahuje protiútoky, a ty nás budou zraňovat, dokud ho neodložíme. Teprve pak přichází uvolnění od sevření vnějšími zátěžemi. Pomaloučku se nám bude vytvářet ochranný kruh, odkud zlo sice uvidíme, ba ani útoků vůči nám nás nezabaví, ale naše niterné cítění již bude nezranitelné. Často se zmítáme v duševních bolestech, že věci

nejdou tak, jak bychom chtěli, ale zároveň odmítáme vztah důvěry k Bohu. Zde sami zamezujeme působení Jeho Milosti. I od druhých můžeme útěchu či oporu dostat až poté, co se ji naučíme skutečně přijmout. A sami můžeme oporu dávat jen v tom, co jsme sami v sobě proměnili a vtělili si. Učíme-li se přijímat zkoušky a zátěže pokorně, ale i s odvahou a energií, abychom sami sebe lépe poznali a upevnili se, pak můžeme přinášet druhým také oporu a úlevu.

To duchovní v životě je třeba právě to, že děkujeme za nesnáze a zkoušky. Vše dokonalé se rodí z přijatého a proměněného utrpení. Jen zevním tlakem zla krystalizuje uvědomění dobra.

Přijmout zkoušku

Některé zkoušky jdou až na dřev naší osobnosti. Ani toho se ale nelekejme! Zlo musí přijít, aby bylo poznáno. Musí se projevit v úrovni, ve které působí. Naším úkolem je odhalovat jeho tvář a oddělit se od něho. Síly, které jsme pěstovali a nechali vyzářit na okolní bytosti, nás poznamenaly natolik, že jsme na ně citliví i z druhé strany – ze světa k nám a zraňují nás. Přijímejme je s pokorou a odevzdávejme je Kristu. Ten je přijme, vždyť jeho Láska přišla na svět, aby pomáhala odpouštět a rozpouštět zlo, které jsme si vytvořili. Jeho Láska může osvobodit duši a srdce každého z nás a v každé době. Odevzdáme bolest či rozhořčení Kristu jako svému božskému Bratru a naše duše zůstane na chvíli prázdná, bude se nám zdát, že milost uklidnění nepřichází. Ale Kristus čeká, až duše vybojuje vítězně svůj boj se zlem, až si ho poctivě uvědomí. Nic z toho nesmí v duši zůstat. Kristova síla působí v duchovním Já člověka a tím člověk svou duchovní vůli odstraňuje zlo ze své duše. Pak přichází Milost. Duše je naplněna Kristovou Láskou, nejen naplněna, ale zaplavena, že v ní není místo pro jakoukoliv negativní myšlenku nebo cit. Je prozářena láskou, která působí i na rozpouštění zla v okolí. Takovéto chvíle posilují naši duši k dalším zkouškám. Každá prožitá zkouška dává duši síly, aby nehledala pomoc a inspiraci ke svému jednání jinde než v Kristu, aby se netrápila nánosy minulosti a nesnažila se jen prolhat ke správnému řešení životních situací.

Často žijeme v neurčitém pocitu, že bychom měli Kristu nějak sloužit. Lepší je ale nechat si od Krista sloužit. Čeká na to. Vše mu můžeme svěřit k řešení, či přesněji – k inspiraci pro naše řešení. Kdysi jsem měl na někoho ukrutný vztek a líbilo se mi v něm, ale nechtěl jsem s tím usnout. Před spaním jsem tedy poprosil Krista, že to sám nezvládnou, ať pomůže. Za chvíli, již v polospánku, se mi s úlevou zazdalo, jak odkudsi shora padá do mého nitra trocha neškodného popela, který zbyl z mého spáleného vzteku. To bylo polopatické, ale musíme se učit tomu věřit i bez takovýchto poukazů.

Zkoušky přicházejí neočekávaně

I když neobstojíme, nepropadejme smutku, ale jasně si uvědomme chybu, která způsobila pád. Uvědomíme-li si ji správně, dostaneme sílu ji příště překonat. Jen pravda nám dá svobodu a osvobodivý pohled na vše. Není možné žít ve lži a chtít poznávat Pravdu.

Zkouškami procházíme nejen proto, abychom dokonale poznali své chyby a zátěže, ale abychom dokázali i v každodenním životě a ve všední práci spoléhat především na boží pomoc a sílu a inspiraci k myšlení, postojům, reakcím, činům.

A co dělat se silami zloby, zášti, odporu, žlučového hněvu, ironického posměchu a veškeré nelásky, které vystupují z našich niter? K mrtvé, bezcitné a hluché duši nemohou povzbuzující božské síly proniknout. Je proto v prvé řadě potřeba si je hned uvědomit a zničit

silou duchovní vůle a Kristovy Lásky. Jeho Láska se musí v nás stát živou silou, která postupně vše proměňuje. Máme-li v sobě zlobu či nenávisť, musíme ji poznat a proměnit. Jak? Nejdříve chvíli sebezapření a pak si přesně uvědomíme, co na tom druhém nenávidíme. Pravdivým přemýšlením pak zjistíme, že nenávidíme své vlastní myšlenky a představy. Je to nenávisť našeho nižšího já. Neustále se učíme poznávat zlo, které je schováno v hlubinách našich duší. Buďme za to vděční, že prožíváme situace, kdy naše zlo vystupuje na povrch a kdy ho můžeme poznávat a odkládat. Odkládejme ho klidně, až se objeví, abychom nemuseli jednou prožívat bolest nad tím, že nám čas, darovaný k tomuto účelu, uplynul marně. Jde to třeba pomalu a s pády, ale pokud nezahláme a dáváme duši i vyšší pokrm, nesytíme ji odpadky světa, pak více cítíme, jak je Kristus trvale s námi. Snažíme-li se, nemusíme se hroutit pod částmi své povahy zatím nepropracovanými. Vše chce svůj čas.

Pády snažícího se člověka mají cosi společného: po chybném konání se nejprve dostaví bolest, že jsme zase klesli do vleku negativních sil a opustili stav tiché radosti a klidu, který jsme při všem konání kdesi v pozadí aspoň tušili. Pak si znovu s bolestí uvědomujeme ubohost a neschopnost naší duše okamžitě se vyprostit z negativních inspirací, kterým jsme podlehlí. Ještě pomalu se sbírá duše k boji s negacemi, chvílemi se jí nechce, kolísá. Ale přece se vzpamatuje a negace přemůže. Uvědomuje si, jakou pomocí je síla Kristovy Lásky a odpuštění a že v ní může nalézt vždy první pomoc.

Posilují-li v nás svízele a pohromy důvěru v boží řízení, pak plní svůj účel a následky nebudou takové, jak se snad zprvu jeví.

Strachy z obtížných a krizových situací

Všimněme si, jakým způsobem si představujeme onu hrozící situaci: většinou jako neprůchodnou, definitivně tragickou, jako by hrozila jakási nevratná škoda a za tím už nic dobrého nemohlo přijít. Je pak dobré si připomenout, že situace probíhá v čase, že přináší i nečekané zvraty či nová řešení, že jí můžeme projít bděle a ostražitě s touhou nikomu neublížit a jednat správně, a když se nám to nepodaří, tak holt se ještě musíme učit a jistě nám dá Prozřetelnost další možnost. Křeč obav je dobré uvolnit vědomím, že se na situaci připravíme co nejsvědomitěji a o zbytek poprosíme, aby se děla vyšší vůle. A pokud to pro nás má dopadnout nepříznivě, pak aby nám byla dána síla procházet i nezdarem se ctí, klidem a poučením.

Tak jako léčitel hojí ránu tím, že vytvoří mentální model – šablonu uzdravovaného orgánu či místa, zafixuje ji do tohoto orgánu a napustí ji magnetizmem (pránou), který bude dál působit, tak můžeme vytvářet i šťastnou budoucnost. Mnozí radí představovat si budoucí okolnosti co nejkonkrétněji (například při hledání zaměstnání si co nejkonkrétněji představit nové zaměstnání). To se nám takto může vyplnit, někdy bohužel. Přitáhli jsme si to svou vůlí. Mnohé si můžeme vůlí a představou vyplnit. Je to ale v řádu našeho života? Není to jen hovění si v nějaké slepé uličce? To nevíme. Je proto bezpečnější s bezmeznou oddaností a důvěrou oddávat se boží přítomnosti s vědomím, že Bůh nám dá sílu k projití nepříjemnou situací, že nás neopustí, i kdyby to mělo být dočasně nepříjemné. To my jsme opustili Boha a teď nám táhne na duši, jsme na tíhu života sami a toužíme nyní po návratu. Věřme, že za předpokladu naší poctivosti a snahy nám Bůh změní chod života tak, jak je to podle jeho vůle pro nás nejlepší. Když se ohřejeme jeho přítomností, dá nám to poznat.